

Sporočilo

o 6. odborovi seji slovenske Matice

7. marca 1867. leta.

(Konec.)

O dolžnem državnem pismu, katero je poslal družbi gosp. dr. Jož. Muršec s pristavkom, „naj se obresti po društvenem namenu ali po svetu slovenskih rodoljubov obrnejo za Slovence na zagrebškem vseučilišču“, je odbor sklenil, da se za obresti pošiljajo knjige, ki jih Matica dá na svetlo, slovenskim učencem na akademijo, dokler še ni vseučilišča v Zagrebu, kajti to je po namenu Matičinem. Ker je pa še pristavek: „ali slov. rodoljubov“ — naj se dr. Muršec popraša, ali je s tem sklepom zadovoljen ali ne?

Odbor je odobril, da se je slovenska skladnja latinskega jezika poslala onim gospodom, kateri imajo v presoji Žepičevo čitanko.

Ker bode g. Tušekova, z mnogimi podobami okinčana knjiga „Štirje letni časi“, lepa in veljavna tudi vprihodnje, zato se je sklenilo, da se tiska v 3000 iztiskih.

Ker gledé na poziv za „Letnik“ Matici ni došlo doslej nobenega spisa, je odbor sklenil, da Matica dá na svetlo sopet koledar z letopisom, ako moč, v še obširniši obliki, in da se poprosi g. dekan Hicinger, da vravná koledarski, g. dr. Bleiweis pa, da vredi podučni in zabavni del. Dr. Bleiweis sprejame vredništvo proti temu, da Matica po časnikih razglasi, da izide zopet za l. 1868 koledar z letopisom vred, in da se povabijo slovenski pisatelji, ki naj blagovolijo o različnih predmetih daljših ali krajših spisov ali zastonj ali proti navadnemu plačilu za izvirna dela in za prestave poslati vredništvu njegovemu vsaj do konca meseca maja.

Rešile so se potem prošnje za nekoliko Matičinih knjig slovenskim učencem v dar, in poslati se ima v ta namen g. prof. A. Brodniku „Zgodovine slovenskega naroda“ za učence kranjske niže gimnazije po Svetčevem nasvetu 12 iztisov; gosp. prof. Lésarju za ljubljansko realko na prošnjo vsake dosedanje knjige Matičine po 9 iztisov; in g. prof. J. Marnu „Zgodovine slov. naroda“ tudi za nižo gimnazijo v vsem skupaj 33 zvezkov, družih knjig pa za višo gimnazijo vsake po 15 iztisov. Pri tej priči izreče odbor, da hoče po premožnosti tako obračati Matičine knjige v prid ubogim pa marljivim slovenskim učencem, da pa more s posebnim ozirom na ljubljanska učilišča ravnati se vselej le po storjenih prošnjah ter po njih posebej določevati.

Tako se je rešila tudi prošnja c. kr. državne pravdnije v Trstu in v Ljubljani, da se pošlje zdaj vsake Matičine knjige, ktere v ta namen niso tolikanj primerne kakor bukve družbe sv. Mohorja, vsaki pravdniji po dva iztisa; da pa, ako se kaj drugač razjasni ali pokaže potreba, predsedništvo razloči to reč po svoji previdnosti.

Na to poroča g. dr. A. Vojska v svojem in v imenu gg. D. Trstenjaka in B. Raića o Matici darovanih rokopisih ranjkega pisatelja g. M. Ravnikarja (Poženčana) tako, da se iz njih porabijo le nekteri razdelki, ki so dobri in zanesljivi, in sicer v koledarju ter izreče željo, naj se popiše ob kratkem tudi življenje tolikanj marjlivega pisatelja. Izročijo se spisi g. dr. Bleiweisu, kateri jih prevzame s pristavkom, da se razglasi prošnja do Slovencev, kateri so ranjkega bolje poznali in vedó kaj zanimivega iz Poženčanovega življenja in djanja, naj blagovolijo to kmalo razodeti vredništvu „Koledarjevemu.“

Naposled nasvetuje prof. J. Marn, naj se pred-

sedništvo slov. Matice z ozirom na neko prošnjo in obljubo v 37. listu „Novic“ leta 1865 v odborovem imenu obrne do slavnega pisatelja g. viteza dr. Fr. Miklošiča, da blagovoli po en iztis vsake svoje knjige, kar jih še imá, darovati naši Matici; ta nasvet odbor z veseljem podpira in potrdi. *)

Slovansko slovstvo.

* *Nasinke.* Tako se zove blizo 30 pesmic, ki jih je v Karlovcu ravnokar na svetlo dal rodoljubni g. Gjure Klarić, lastnik in odgovorni vrednik vrlega narodnega časnika „Putnika“, in posvetil g. Val. Pleiweis-u, častnemu gradjaninu karlovaškemu itd. „Ne hlepim po slavi ali koristi — piše pesnik v predgovoru — kazati se hočem le ljubljeni majki domovini vernega in zahvalnega sina.“ S tem je pesnik sam izrekel, kako naj se sodijo „Nasinke“ (naše pesmice), ktere večidel niso neznane čitateljem lepoznanških hrvaških listov, kjer so posamezne bile že natisnjene in radostne čitane. Tudi „Novice“ so prinesle svojim čitateljem zabavno: „Naši „po modi“ domorodci.“ To pa je prvi zvezek, kteremu jih bode sledilo še več, ako se pričujoči sprejme drage volje; med njimi pridejo tudi melodramatični deli: „Poljudeli svirac“ i „Pjesnik i glasbenik“, ki ste bile na gledišču zagrebškem z veliko pohvalo sprejete. Take stvari zanimivajo še posebno nas Slovence, ker utegnejo dobro deti glediščem naših čitalnic. Cena je zeló nizka — le 20 nov. krajc. — tako da se jih vsak lahko omisli. V Ljubljani se dobivajo pri kustosu čitalničnem. — Naj za poskušnjo v listu našem natisnemo eno izmed domorodnih pesmic:

Sve za milu narodnost.

Uzmite mi dobro, blago,
Što godj zovem željom svetom —
Ženu, djecu, milo, drago
Smrvite mi sve hametom:
Ja ću podniet straha prost,
Sve — za milu narodnost!

Zakujte me u tamnici,
Na robsko me šal'jte djelo;
Podajte me gavran-ptici,
Da mi kljuje živo tielo:
Sve ću podniet straha prost,
Sve — za milu narodnost!

Tri mi noža, tri taneta
U sried srca urinite,
Kô najgoreg toga svieta
Crnom zemljom sastavite:
Sve ću podniet straha prost,
Sve — za milu narodnost!

U bezdno me bac'te móre,
Da me proždru biesni vali;
U vatru me skrš'te gore,
Da mi kosti u prah spali:
Sve ću podniet straha prost, **)
Sve — za milu narodnost!

Dopisi.

V Londonu 11. marca. T. — Večkrat sem že v prejšnjih listih omenil Fenianov ali puntarskih za-

*) Pravijo, da naša cesarska knjižnica vsaj 10 knjig in spisov preslavnega pisatelja dr. Miklošiča še nima, in česar skorej verjeti ne moremo, celó imenitnega Supraselskega spominka ne, ki je bil po prepisu Kopitarjevemu lastnina njena. Vr.

**) Vse čem prenesti straha prost.